

Aan Staatssecretaris P&I

nota

Beleidsreactie tussentijdse evaluatie en verdiepend
onderzoek wet Vbvv**TER BESLISSING**Directie Datum
16 juli 2024Onze referentie
2024-Opgesteld door Bijlage(n)
0**Aanleiding**

Als schulden niet betaald worden, kan een schuldeiser via een deurwaarder beslagleggen op het loon of de uitkering van mensen. Mensen die te maken hebben met beslag moeten maandelijks voldoende geld overhouden om van rond te komen. Dit wordt de beslagvrije voet genoemd. De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, die op 1 januari 2021 is ingevoerd, is tussentijds geëvalueerd. Bijgaand treft u de Kamerbrief met de beleidsreactie op de tussentijdse evaluatie en het verdiepend onderzoek naar de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (hierna: wet Vbvv). In de Kamerbrief wordt ook ingegaan op twee onderzoeken uit 2023 van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en KPMG over de beslagvrije voet. In deze nota is ter toelichting achtergrondinformatie over de beslagvrije voet opgenomen.

Parallel aan deze nota en brief ontvangt u ook een nota en brief over de beantwoording Kamervragen NSC en een aanvullende nota ten aanzien van de beslagvrije voet voor mensen vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd. Signalen over de gevolgen van de wet Vbvv voor deze groep van de SVB waren mede aanleiding voor het hierboven genoemde verdiepend onderzoek. Januari jl. heeft de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) een uitspraak gedaan over de beslagvrije voet voor AOW-gerechtigden.

Geadviseerd besluit

- Kunt u instemmen met de inhoud van de beleidsreactie en verzending van de Kamerbrief? De brief is ambtelijk afgestemd met JenV, directies WBJA, FEZ, SV, KO en de partners van de keten voor derdenbeslag.
- Kunt u instemmen met verdere analyse en nadere uitwerking van beleidsopties om (beter) rekening te houden met kindgebonden budget en kosten kinderopvang bij vaststelling van de beslagvrije voet?
- Kunt u instemmen dat de wet Vbvv ongewijzigd blijft ten aanzien van AOW-gerechtigden die te maken krijgen met beslag? Op basis van het verdiepend onderzoek is er onvoldoende aanleiding tot een specifieke verhoging voor deze groep. Hiermee wordt de voorbereiding van wetgeving, zoals in december 2022 aan de Kamer aangekondigd, stopgezet.
- Kunt u instemmen dat op basis van deze heroverweging wordt besloten om de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen (hierna: de Regeling) ongewijzigd te laten ten aanzien van artikel 3 en 4? Hiermee zullen SVB en UWV bij invordering de

Overzicht van opmerkingen bij SPI akkoord - Nota Beleidsreactie [OPENBAAR MAKEN] Nota Kabinetsreactie tussentijdse evaluatie en ve.pdf

Pagina: 1

☰ Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: FreeText Datum: Onbepaald

Staatssecretaris akkoord 2/9

volledige aflossingscapaciteit blijven benutten, met uitzondering van het coulancebeleid, in lijn met de wet Vbvv.

- Wij lichten de brief graag in een gesprek aan u toe.

Datum
16 juli 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Kernpunten

Inhoud onderzoeken

In de tussentijdse evaluatie is de voorlopige conclusie getrokken dat door de wet Vbvv de beslagvrije voet vaker correct wordt vastgesteld en eenvoudiger is voor mensen met beslag en voor de uitvoering. Verder worden aanbevelingen gedaan voor verbetering van de informatievoorziening, gegevensverzameling en samenwerking en afstemming in de keten.

In het verdiepend onderzoek wordt gekeken of uitkomsten van de nieuwe berekening van de beslagvrije voet naar leef- en gezinssituaties overeenkomen zoals met het wetsvoorstel was beoogd, en of er voldoende rekening wordt gehouden met gezinsspecifieke uitgaven. In het onderzoek wordt aandacht gevraagd voor huishoudens met kinderen. Verder wordt stilgestaan bij de positie van AOW-gerechtigden die met beslag te maken krijgen waarover de CRvB (januari 2024) en de Rechtbank Amsterdam (april 2024) recent uitspraken hebben gedaan en Kamervragen zijn gesteld door NSC. U heeft over deze vragen recent een nota ontvangen in het licht van de heroverweging van de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen (hierna: de Regeling).

Inhoud beleidsreactie

De belangrijkste bevindingen van de betrokken onderzoeken worden in de beleidsreactie behandeld aan de hand van vier thema's:

- Balans tussen eenvoud en eenduidigheid tegenover begrijpelijkheid en controleerbaarheid
De geautomatiseerde berekening is eenvoudiger en leidt vaker tot correcte vaststelling van de beslagvrije voet, maar is lastiger uit te leggen doordat er meer complexiteit in de formule van de beslagvrije voet is opgenomen. In de beleidsreactie wordt een gebruikersonderzoek aangekondigd naar verbetering van de informatievoorziening aan mensen met beslag en professionals.
- Balans tussen uniforme werkwijze tegenover rekening houden met specifieke omstandigheden
De vereenvoudiging van de beslagvrije voet leidt tot een zekere grofmazigheid in de berekening van de standaard beslagvrije voet. In de meeste gevallen werkt dit goed uit doordat de beslagvrije voet automatisch kan worden berekend zonder aanvullende informatie (uitvraag bij de schuldenaar). In specifieke omstandigheden kan de beslagvrije voet nadelig uitpakken (ten opzichte van de oude berekeningswijze van de beslagvrije voet) waarop in de beleidsreactie nader wordt ingegaan. Op basis van het verdiepend onderzoek kunnen conclusies worden getrokken en beleidskeuzes worden gemaakt ten aanzien van de beslagvrije voet voor AOW-gerechtigden en huishoudens met kinderen. De beleidskeuzes worden hieronder nader toegelicht.
- Balans tussen de belangen van de schuldeiser en de schuldenaar
De tussentijdse evaluatie komt niet tot een definitieve conclusie over de vraag of de wet erin slaagt om zowel de belangen van de beslagene (schuldenaar) als de schuldeiser voldoende te borgen vanwege onvoldoende data. Wel wordt

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

in het verdiepend onderzoek aandacht gevraagd voor mensen met een inkomen onder de bijstandsnorm omdat deze groep er, zoals met het wetsvoorstel was voorzien, relatief sterk op achteruit is gegaan ten opzichte van de oude systematiek. Om tot een definitief oordeel te komen of aanpassingen noodzakelijk zijn wordt in de kabinetsreactie aanvullend onderzoek aangekondigd naar de werking en gevolgen van de wet voor mensen met een inkomen onder de bijstandsnorm.

Datum
16 juli 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Coördinatie en ketensamenwerking
Ketenpartners en stakeholders voelen zich over het algemeen betrokken en gehoord bij de verdere ontwikkeling van de keten en zijn enthousiast over de verbeterde ketensamenwerking. In de verdere ontwikkeling van de keten (dwz. de samenwerkende publieke en private beslagleggende partijen) worden de concrete aanbevelingen van het verdiepend onderzoek ten aanzien van verdere evaluatie en verbetering van de samenwerking en governance opgepakt.

Toelichting

Achtergrondinformatie beslagvrije voet

- In 2021 is de Wet vbbv in werking getreden. Aanleiding van de vereenvoudiging was dat de beslagvrije voet voorheen in veel gevallen te laag werd vastgesteld. Vaak kwam dat doordat belangrijke informatie die door beslagene zelf had moeten worden aangeleverd ontbrak of onjuiste informatie werd aangeleverd. Procedures waren complex en er ontstonden problemen als er meerdere partijen beslag wilden leggen (op hetzelfde inkomen).
- In de nieuwe werkwijze wordt de beslagvrije voet zoveel mogelijk berekend op basis van bestaande informatie (uit beschikbare bronnen) en aannames afgeleid van informatie over inkomen en huishoudsamenstelling. De voorlopige conclusie van de tussentijdse evaluatie is dat dit tot een eenvoudiger systeem heeft geleid waarbij de beslagvrije voet vaker correct wordt vastgesteld. Keerzijde is de complexiteit, en daarmee de duidelijkheid, van de berekening.
- In de basis is de beslagvrije voet vastgesteld op 95% van de geldende bijstandsnorm. De hoogte verschilt dus naar huishoudsamenstelling. Voor inkomens boven het minimumloon wordt de beslagvrije verhoogd met een bedrag dat compenseert voor huur-, zorgtoeslag en kindgebonden budget. Op verzoek kunnen correcties worden toegepast, bijvoorbeeld bij hoge woonkosten of als er geen recht op huurtoeslag is. Voor een schematische weergave van de berekening van de beslagvrije voet zie bijlage 1 bij deze nota.
- Bij de beslagvrije voet geldt het principe dat er altijd -ongeacht de hoogte van het inkomen- sprake is van enige aflossingscapaciteit (5%-regeling). Dit betekent dat het feitelijk te besteden inkomen lager kan zijn dan het sociaal minimum.
- Het bedrag dat overblijft als de beslagvrije voet van het inkomen wordt afgetrokken, is de capaciteit waarmee het beslag kan worden afgelost. In het geval er meerdere partijen beslag leggen dan wordt een van de beslagleggende partijen aangewezen als coördinerend deurwaarder en gelden er afspraken over verdeling van de aflossingscapaciteit.
- NB1: de beslagvrije voet geldt alleen voor de situatie van beslag en verrekening (dwz. als de beslagleggende partij op een eigen uitkering beslag legt) beslaglegging. Bij (samenloop met) minnelijke invordering zoals

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

betalingsregelingen is geen wettelijke plicht om de beslagvrije voet toe te kennen en wordt er niet meegedeeld in de aflossingscapaciteit bij beslag.

Datum
16 juli 2024

Beslagvrije voet voor AOW-gerechtigden

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Aanleiding voor het verdiepend onderzoek waren signalen van ketenpartners (SVB, VNG en Belastingdienst) vanaf 2021 dat voor AOW-gerechtigden de negatieve gevolgen van de beslagvrije voet groter zouden zijn dan in het wetsvoorstel werd voorzien. In reactie op deze signalen heeft het vorige kabinet in maart 2022 onderzoek aangekondigd naar onvoorziene gevolgen voor AOW-gerechtigden. In december 2022 is ook aangekondigd dat er over dit onderwerp wetgeving in voorbereiding is.
- Op 26 januari jl. heeft de Centrale Raad van Beroep een uitspraak gedaan over twee artikelen (artikel 3 en 4) van de Regeling die SVB en UWV verplicht om bij vorderingen gebruik te maken van de volledige afloscapaciteit op basis van berekening van de beslagvrije voet. De CRvB concludeert dat de wetgever de voorliggende Regeling niet kenbaar en deugdelijk heeft heroverwogen toen de wet Vbvv in werking trad. Gelet op de mogelijke nadelige gevolgen van de nieuwe beslagvrije voet voor mensen boven de AOW-gerechtigde leeftijd had dit wel moeten gebeuren – eventueel met de conclusie dat het uitgangspunt 'volledige aflossingscapaciteit' geen wijziging behoeft. Voor zo lang deze heroverweging niet heeft plaatsgevonden stelde de rechter artikel 3, tweede lid, buiten werking.
- De nieuwe beslagvrije voet op basis van de wet Vbvv is niet langer leeftijdsafhankelijk. Voor iedereen is de beslagvrije voet gekoppeld aan de bijstandsnorm voor 21-jarigen tot de AOW-gerechtigde leeftijd. In het wetsvoorstel Vbvv werd voorzien dat alleenstaande AOW-gerechtigden er 5% en gehuwden 6% op achteruit zouden gaan. Dit nadeel heeft de wetgever destijds afgewogen tegen de beoogde vereenvoudiging. Daarbij is ten tijde van het wetsvoorstel vBVV vastgesteld dat er inhoudelijk geen redenen zijn om AOW-gerechtigden een hogere beslagvrije voet toe te kennen dan mensen onder AOW-gerechtigde leeftijd.
- In het verdiepend onderzoek wordt gesteld dat de beslagvrije voet voor alleenstaande AOW-gerechtigden niet slechter uitpakt dan met de wet Vbvv was voorzien. Voor gehuwde AOW-gerechtigden pakt de wet zelfs beter uit (-0,1% i.p.v. -6%).
- Verder wordt in het verdiepend onderzoek geconcludeerd dat AOW-gerechtigden er in de vergelijking tussen beschikbaar inkomen op basis van de beslagvrije voet en uitgaven op basis van Commissie sociaal minimum niet slechter af zijn dan mensen in andere verschillende leef- en gezinssituaties. Daarmee is op dit moment onvoldoende onderbouwing om de wet uitsluitend voor AOW-gerechtigden aan te passen.
- Na de heroverweging, die door CRvB is gevraagd, is het voorstel om de Regeling niet te wijzigen. Gelet op bovenstaande is er geen aanleiding om de aflossingscapaciteit van oudere schuldenaren anders te berekenen dan de aflossingscapaciteit van andere schuldenaren.

Beslagvrije voet voor huishoudens met kinderen

- Het verdiepend onderzoek laat zien dat voor huishoudens met kinderen het beschikbaar inkomen op basis van de beslagvrije voet relatief vaak lager uitvalt in verhouding tot de minimale uitgaven volgens de voorbeeldberekeningen Commissie sociaal minimum. Met name gezinnen met een midden- of hoog inkomen en gezinnen die gebruik maken kinderopvang

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

hebben enkele honderden tot, in uitzonderlijke gevallen, duizenden euro's minder beschikbaar dan lage inkomens met kinderen. Dit heeft ermee te maken dat bij de berekening van de beslagvrije voet beperkt rekening wordt gehouden met de afbouw van het kindgebonden en geen rekening wordt gehouden met de kinderopvangtoeslag.

- Op basis van de beslagvrije voet is het beschikbaar inkomen tijdelijk lager terwijl er geen recht op (meer) toeslag is. Om te compenseren voor misgelopen kindgebonden budget, huur- en zorgtoeslag wordt de beslagvrije voet verhoogd via de compensatiekop.
- Bij kindgebonden budget is de compensatie echter gemaximeerd tot een inkomen van ongeveer € 52.000 terwijl de afbouw van het kindgebonden budget langer doorloopt. Afhankelijk van de gezinssamenstelling en leeftijd van de kinderen leidt dit ertoe dat vanaf een jaarinkomen van € 52.000 het beschikbaar inkomen gedurende beslag afneemt in vergelijking met gezinnen met een inkomen onder de € 52.000.

Naar aanleiding van deze bevinding is de beleidsreactie opgenomen dat de omvang van deze groep nader in beeld wordt gebracht. Vervolgens zullen beleidsopties worden uitgewerkt om dit effect te dempen.

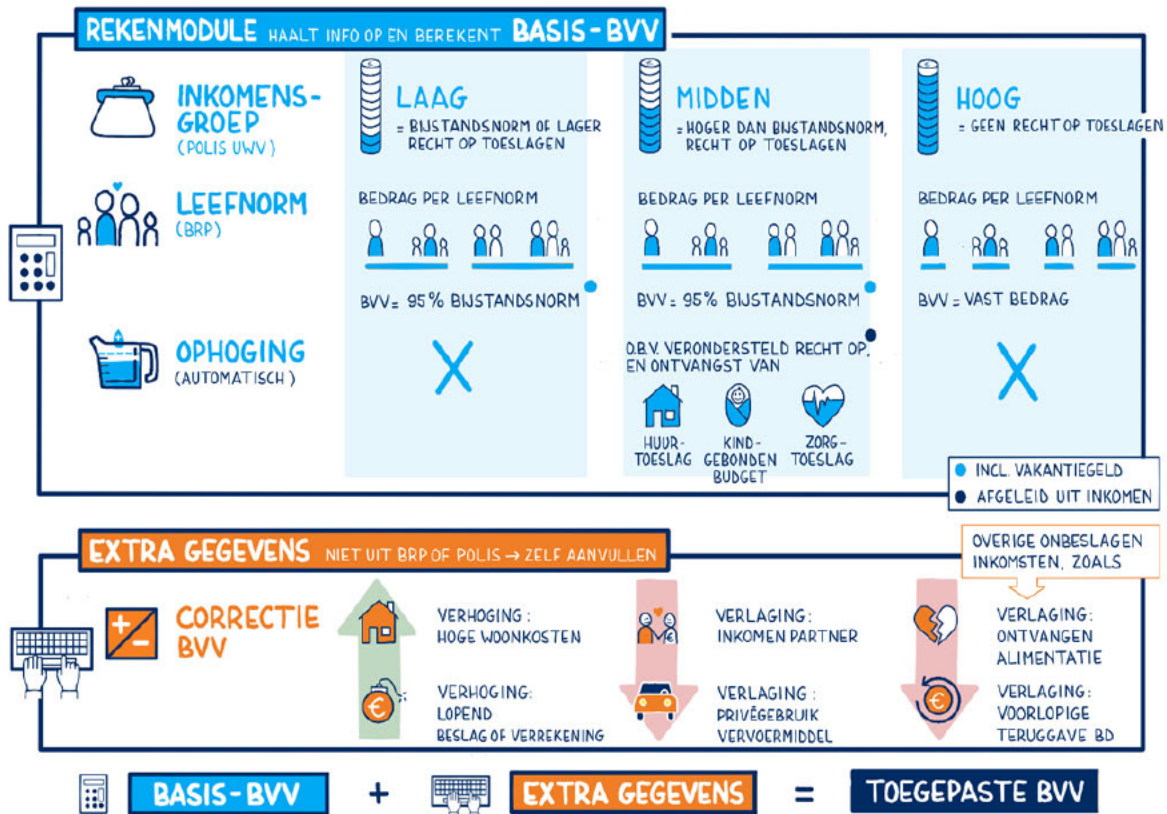
- Kinderopvangtoeslag is als enige toeslag niet meegenomen in de compensatiekop. De belangrijkste reden om de kosten van kinderopvang niet mee te nemen was destijds dat dit ook geen onderdeel was in het systeem van vóór 2021. Inhoudelijk kwam daarbij dat de kinderopvangtoeslag een arbeidsmarkt stimulerende en geen inkomensondersteunende maatregel is. Aanvullend speelde mee dat het mee laten wegen van de kosten van kinderopvang tot meer complexiteit zou leiden, terwijl het voornemen was om kinderopvangtoeslag te vervangen voor een andere financieringswijze. Naar aanleiding van het verdiepend onderzoek wordt in de beleidsreacties aangekondigd dat er beleidsopties met voor- en nadelen worden uitgewerkt om alsnog rekening te houden met kosten van kinderopvang.

Datum
16 juli 2024

Onze referentie
2024

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

OPBOUW BESLAGVRIJE VOET

Deze pagina bevat geen opmerkingen.